



НАЦИОНАЛНА МРЕЖА
ЗА ДЕЦАТА

Изх. № 131 / 22.10.2026 г.

ДО
Г-Н ГЪЛЪБ ДОНЕВ
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ НА РБ

СТ А Н О В И Щ Е

***Относно:** Проект на ЗИД на Закон за хазарта, публикуван за обществено обсъждане на 23.09.2026 г.*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ДОНЕВ,

Национална мрежа за децата (НМД), обединение на организации и правозащитници, работещи за правата и благосъстоянието на децата, представя настоящото становище във връзка със **ЗИД на Закона за хазарта, публикуван за обществено обсъждане на 23.09.2026 г.** НМД подкрепя целта за драстично ограничаване на хазартната реклама, засилване на контрола и увеличаване на средствата за превенция. Предложените промени обаче следва да бъдат допълнени с последователни гаранции срещу непрякото популяризиране на хазарт, както и с ефективни механизми за защита на децата, засегнати от проблемно хазартно поведение в семейството.

I. Основания за необходимостта от по-строга регулация

Конвенцията на ООН за правата на детето, чрез разпоредбите на чл. 17, чл. 19, чл. 24 и чл. 27, задължава държавата да осигурява подходяща информационна среда, закрила от насилие и negliжиране, достъп до здравни грижи и жизнен стандарт, необходим за пълноценното развитие на всяко дете. Регулирането на хазартната реклама следва да се оценява **и от гледна точка на изпълнението на тези позитивни задължения на държавата**, а не единствено според отражението му върху фиска.

Световната здравна организация (СЗО) класифицира зависимостта от хазарт сред разстройствата, дължащи се на адиктивно поведение (МКБ-11), и предупреждава, че последиците ѝ далеч надхвърлят личните финансови загуби. **Задължността, семейните конфликти, насилието и negliжирането** засягат пряко и децата на хората с проблемно



НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

хазартно поведение. Затова СЗО препоръчва **прекръстване** на хазартната реклама, промоционалните стимули за залагане и спонсорството на спортни и културни дейности. В тази връзка, НМД настоява търсените законодателни промени да се оценяват и според **обществената цена на хазарта** - отражението му върху детската бедност, здравето, семейната среда, образованието и социалните системи.

Въпреки ограниченията върху рекламата, въведени с ИД на Закона за хазарта през 2024 г., хазартните марки продължават да получават широка публична видимост посредством спортно спонсорство, обозначения на обекти и други допустими форми на реклама. **Настоящият законопроект следва съществено да ограничи тези възможности, без да допуска поредните нормативни празноти**, които отново биха обезсмислили рекламните ограничения и допринесли за продължаващото нормализиране на хазарта сред децата.

II. Подкрепяни предложения

НМД подкрепя заявената **обща забрана на рекламата и популяризирането на хазартни игри и оператори**; увеличаването на вноските за социално отговорно поведение; подобряването на контрола чрез свързаност с НАП и актуализирането на санкциите.

Изрично изразяваме подкрепа за:

- **§ 52, т. 2 и 3 от ЗИД, с които се изменят чл. 105, ал. 2 и 3 от ЗХ:** НМД подкрепя ангажирането на отговорността на разпространителите на неправомерна реклама като съществена гаранция за ефективността на ограниченията;
- **§ 67 от ЗИД, с който се създава новата разпоредба на чл. 119 от ЗХ, нормираща висока имуществена санкция за организатори на хазартни игри, допуснали вписано в регистъра уязвимо лице до участие в игри:** Мрежата за децата подкрепя тази промяна, като настоява тя да бъде съчетана с ефективен контрол върху задълженията на лицензирания организатор.

Подчертаваме, че тези мерки са необходими, но тяхната ефективност зависи от точното определяне на изключенията, правоприлагането и отчетността.

III. Конкретни предложения за подобряване на законопроекта

1. Ограничаване на рекламния ефект от спонсорството. С § 8 от ЗИД се предлага цялостно изменение на чл. 10 от ЗХ. Макар чл. 10, ал. 1 в предложената редакция да установява обща забрана на рекламата, която ние изцяло приветстваме, в чл. 10, ал. 2, т. 4



НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

се допуска визуализиране на хазартни марки върху спортна екипировка, съоръжения, зали, стадиони, басейни и други материали при спонсорство по ал. 4. Изключени са екипировката, материалите и продуктите, предназначени за малолетни и непълнолетни, но не и самите спортни пространства, които децата посещават като състезатели, зрители или участници в тренировки. В тази връзка, НМД настоява изключението по предложени чл. 10, ал. 2, т. 4 да бъде ограничено така, че **да не допуска визуализиране на търговски марки, наименования и отличителни знаци на хазартни оператори при детско-юношески спортни прояви и върху спортни съоръжения и пространства, използвани за организирани дейности с деца.** Следва да се предвиди изрична забрана за подобно брендиране и на национални спортни отбори и представителни спортни прояви, които имат особено силно обществено влияние върху подрастващите.

Специално внимание заслужава предложеният чл. 10, ал. 4, който допуска спонсорство не само на спортни организации, но и на мероприятия, подпомагащи културата, здравеопазването и образованието. **НМД счита за неприемливо финансирането на общественополезни дейности да се превръща в средство за рекламно позициониране или за изграждане на зависимост от търговски интереси на хазартни оператори.** Настояваме да се забрани обвързването на дарения и спонсорство за училища, детски градини, лечебни заведения и организации, предоставящи услуги на деца, с рекламни права, публично брендиране или други форми на търговско популяризиране на дарителя. Следва да се предвидят и правила за прозрачност на допустимите форми на подкрепа.

Предложеният чл. 10, ал. 5 забранява допълнителното дигитално визуализиране на спонсорски марки при телевизионно и онлайн излъчване на спортни прояви. НМД подкрепя тази забрана, но отбелязва, че тя не премахва рекламния ефект от физически разположените обозначения, които продължават да попадат в излъчванията.

2. Изрична забрана за популяризиране на хазартни оператори чрез наименования на спортни и обществени прояви. Предложената обща забрана по чл. 10, ал. 1 от ЗХ обхваща рекламата на организаторите на хазартни игри, свързаните с тях търговски марки и отличителни знаци. Същевременно **изключенията по ал. 2–4 създават риск от противоречиво тълкуване** относно допустимостта на включването на търговски марки на хазартни оператори в официалните наименования на спортни първенства, турнири и други публични прояви, както и на спортни съоръжения и обекти. НМД предлага в чл. 10 изрично да бъде нормирана **забрана за включване на наименованието, търговската марка или друг отличителен знак на организатор на хазартни игри в официалните наименования на**



НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

спортни първенства, турнири, купи, национални отбори, спортни съоръжения и обекти, както и на събития, предназначени за деца, независимо от наличието на спонсорски правоотношения. Ограничението следва да обхваща и наименования, които възпроизвеждат или съществено наподобяват разпознаваемите търговски означения на хазартни оператори. За действащите договорни отношения следва да бъде предвиден ясно определен и разумен преходен срок.

3. Отпадане на механизма за преотстъпване на част от държавната такса срещу спонсорство, реклама и дарения. С § 18, т. 1 от ЗИД се предлагат нови редакции на чл. 30, ал. 3 и 4 от ЗХ, които предвиждат променлива част от държавната такса в размер на 21 % от съответната законова основа от 1 януари 2027 г. и 22 %, считано от 1 януари 2028 г. С § 18, т. 6 се предлага създаването на нова ал. 12, позволяваща на организаторите на определени хазартни игри да не внесат част от променливата такса, когато съответната сума бъде предоставена на лицензирани олимпийски спортни федерации и професионални футболни клубове за спонсорство, реклама или дарение. **НМД възразява срещу този механизъм, тъй като той допуска средства, които иначе биха били дължими като държавен приход, да бъдат насочвани по избор на хазартните оператори към конкретни получатели, включително срещу придобиване на рекламни права.** Така законопроекът създава финансов стимул за продължаване на корпоративното присъствие на хазартния сектор в спорта, въпреки заявената цел за драстично ограничаване на рекламата.

Наред с принципното ни възражение, обръщаме внимание и на необходимостта от прецизиране на предложената разпоредба. Изразът „1 на сто от променливата част от таксите“, съответно „2 на сто“, не е равнозначен на намаляване на ставката с един или два процентни пункта. Следва изрично да се уточнят размерът на допустимото преотстъпване, неговата изчислителна основа и начинът на отчитане, за да се избегнат противоречиви тълкувания.

Предлагаме новата ал. 12 на чл. 30 да отпадне, а подкрепата за спорта, включително детско-юношеския, да се осигурява чрез прозрачни публични механизми, обективни критерии за разпределение и независим контрол. Ако законодателят запази възможността за целево предоставяне на средства, тя не следва да допуска придобиване на рекламни права, корпоративно брандиране или друга насрещна търговска публичност в полза на хазартния оператор.

4. Обозначаване на физическите обекти. Предложеният с § 8 от ЗИД чл. 10, ал. 2, т. 3 допуска реклама и обозначения върху фасадата на лицензиран хазартен обект с обща



НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

площ до 20 на сто от фасадата, но не повече от 50 кв. м, като най-малко 10 на сто от тази площ следва да съдържа предупреждение за риска от зависимост. Макар да се забранява използването на светещи панели и технически средства с динамично съдържание, допустимата рекламна площ остава значителна и може да осигурява силно визуално присъствие на хазартни марки в непосредствената градска среда. **НМД предлага рекламното изключение по чл. 10, ал. 2, т. 3 да бъде заменено с право единствено на неутрално обозначаване на лицензирания обект чрез наименование на организатора и информация за издадения лиценз, наред с предупреждението за риска от зависимост.** Следва да се предвидят ясни ограничения за размер, разположение, осветяване и визуално оформление, които да не допускат превръщането на фасадите и витрините в рекламни носители. Особено строги ограничения са необходими в близост до образователни институции и други пространства, посещавани преимуществено от деца.

5. Ограничаване на териториалната концентрация на хазартните обекти. Действащата разпоредба на чл. 44, ал. 1 от ЗХ установява минимално отстояние от 300 метра между игралните зали и игралните казина и посочените в разпоредбата образователни и други защитени обекти, при предвидените в закона изключения. **Това ограничение обаче не обхваща пунктовете за приемане на залози и изплащане на печалби.** Същевременно § 3, т. 4 от ЗИД допуска дейността в тези пунктове да се осъществява от подизпълнители при определени условия, а § 6, т. 2 въвежда изисквания към лицата, които ги представляват.

НМД счита, че регламентирането на подизпълнителската дейност следва да бъде съчетано с **ефективни ограничения върху разполагането и концентрацията на пунктовете за залози**, включително в непосредствена близост до училища, детски градини, детски площадки и други пространства, посещавани от деца. Предлагаме да се обсъди **разширяване на приложното поле на нормата на чл. 44, ал. 1 по отношение на пунктовете за приемане на залози**, след оценка на спецификите на различните видове обекти.

Териториалната политика по отношение на хазартните обекти следва да отчита не само правата на лицензираните организатори, но и правото на децата на безопасна и подкрепяща среда, както и възможностите на общините да развиват необходимата образователна, здравна и социална инфраструктура.

6. Повишаване на ефективността и достъпността на Регистъра на уязвимите лица. Съгласно действащия чл. 10г, ал. 3 от ЗХ вписването в регистъра се извършва въз основа на писмено искане по образец, а съгласно ал. 5 заличаване по искане на лицето е допустимо



НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

не по-рано от 12 месеца след подаване на искането за вписване. НМД предлага **въвеждане на изрично уредена, достъпна електронна процедура за доброволно вписване и получаване на потвърждение за статуса, както и преразглеждане на минималния срок на самоизключване**. Предлагаме да се обсъди възможността лицата да избират по-продължителен период на самоизключване, включително три години или безсрочно вписване, като се предвидят гаранции срещу прибързано заличаване и заобикаляне на ограниченията. Необходимо е да се осигури ефективна проверка за вписване при допускане до участие в хазартни игри и да се прилагат последователно санкциите при нарушения, включително предвидените в горесцитирания § 67 от ЗИД.

НМД предлага НАП да публикува периодично актуализирани обобщени статистически данни за броя на вписаните лица, новите вписвания и заличаванията, без разкриване на лични данни или индивидуални основания за вписване.

Обръщаме внимание и на **ограничения обхват на служебното вписване по действащия чл. 10е от ЗХ**. Въпросът за защитата на лица и семейства в тежка икономическа уязвимост следва да бъде предмет на отделна оценка. Необходимо е да се разработят подходящи механизми за доброволна подкрепа, ранно идентифициране на риска и защита на децата от последиците на проблемното хазартно поведение в семейството.

7. Превенция, лечение и подкрепа за децата и семействата, засегнати от проблемно хазартно поведение. НМД подкрепя предвиденото в § 9 от ЗИД включване на МОН в разпределението на средствата от годишните вноски за социално отговорно поведение по чл. 10а от ЗХ, както и създаването на нова ал. 6, предвиждаща финансиране на дейности за предпазване на младите хора от хазарт и превенция на хазартна зависимост. Предлагаме **бъдещата наредба по чл. 10а, ал. 10 да предвижда прозрачни критерии за подбор, доказателствено обосновани методи, обучение на педагогически специалисти, участие на децата и независима оценка на резултатите**. Наред с превенцията в образователната среда е необходимо да се осигури достъп до специализирано консултиране, терапевтична подкрепа и социални услуги за семейства, в които проблемното хазартно поведение на родител или друго полагащо грижи лице застрашава благосъстоянието на детето. Следва да се разработят **механизми за ранно разпознаване и насочване към подкрепа чрез системите за здравеопазване, социално подпомагане, закрила на детето и системата на борба срещу противообществените прояви**.

Когато в производство, свързано с упражняването на родителски права, определяне на лични отношения, домашно насилие или друга форма на закрила, са налице данни за



НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

проблемно хазартно поведение, те следва да бъдат **преценявани с оглед конкретното им отражение върху сигурността, грижата и развитието на детето**. При необходимост компетентните органи следва да осигуряват индивидуална оценка на риска и насочване към подходящи услуги и лечение. Самото наличие на диагноза или зависимост обаче не може автоматично да обосновава ограничаване на родителски права или задължително лечение извън предвидените в закона основания и процедури.

8. Ефективен контрол върху хазартната реклама в цифровата среда. НМД подкрепя предложеното с § 11, т. 1, буква „г“ от ЗИД изменение на чл. 17, ал. 1, т. 9а от ЗХ, с което се разширяват правомощията на изпълнителния директор на НАП за разпореждане на преустановяване или блокиране на интернет страници, мобилни приложения, профили в социалните мрежи, видео и стрийминг платформи, чрез които се рекламират хазартни игри, организатори, свързаните с тях търговски марки и отличителни знаци. Необходимо е при прилагането на тези правомощия да се осигурят **ясни процедури, ефективно изпълнение и подходящи гаранции за законосъобразност и пропорционалност на ограниченията**. Особено внимание следва да се отдели на прикритата реклама, инфлуенсърското позициониране и популяризирането на хазартни оператори чрез съдържание, което привлича детска аудитория.

НМД предлага да се публикуват **периодични обобщени данни за установените нарушения в цифровата среда, издадените разпореждания, наложените санкции и резултатите от контролната дейност**. Необходимо е също да се осигури ефективна координация между НАП, Съвета за електронни медии и другите компетентни органи, при съобразяване с приложимото национално и европейско право.

9. Комплексна оценка на социалните, здравните и икономическите последици от хазарта. НМД счита за съществен недостатък на подхода към регулиране на хазарта **недостатъчното изследване на преките и непреките вреди за обществото**. Оценката на въздействието не следва да се ограничава до очакваните бюджетни приходи, административната тежест и последиците за икономическите оператори, а трябва да включва и **ефектите върху общественото здраве, детското благосъстояние, семейната среда и дългосрочното социално-икономическо развитие**.

Настояваме за комплексно, научно обосновано изследване на връзките между проблемното хазартно поведение и семейната задлъжнялост, детската бедност, домашното насилие, negliжирането на деца, отпадането от образователната система, затрудненията в трудовата реализация и намалената работоспособност. Следва да се



НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

оценят и допълнителните разходи за здравеопазване, социални услуги, закрила на детето, правосъдие и обществена сигурност, включително когато са налице съпътстващи зависимости. Тези взаимовръзки трябва да бъдат изследвани с подходяща методология, без предварително да се приемат за доказани причинно-следствени зависимости. Особено важно е оценката да отчита последиците за децата, които не участват в хазартни игри, но понасят вреди от проблемното хазартно поведение на възрастните в своето семейство. Следва да се изследва и въздействието на концентрацията на хазартни обекти върху възможностите на общините да развиват образователна, здравна и социална инфраструктура.

НМД предлага да се въведе **периодична последваща оценка на въздействието на законодателството, основана на публично достъпни показатели, съпоставими данни и участие на независими изследователи, граждански организации и специалисти.** Министерството на здравеопазването, Министерството на образованието и науката, Държавната агенция за закрила на детето и Агенцията за социално подпомагане следва да бъдат активно включени в изготвянето и обсъждането на оценката.

Приветстваме предвиденото с § 9, т. 2, буква „б“ от ЗИД задължение на Министерството на младежта и спорта, Министерството на образованието и науката и Министерството на здравеопазването да представят ежегодно на Министерския съвет отчет за изразходваните средства от вноските за социално отговорно поведение. **Предлагаме тези отчети да бъдат публично достъпни и да съдържат не само финансови данни, но и информация за финансираните дейности, техните получатели, постигнатите резултати и независимата оценка на ефективността им.**

IV. Заключение

Национална мрежа за децата подкрепя усилията за драстично ограничаване на хазартната реклама, засилване на контрола и увеличаване на средствата за превенция. Считаме обаче, че законопроектът следва **да бъде допълнен със съществени гаранции срещу непрякото популяризиране на хазарта чрез спорта, публичните пространства и финансирането на общественополезни дейности.** За НМД е неприемливо спортът, образованието и здравеопазването да бъдат използвани като канали за легитимиране на хазартни марки пред децата. Държавата следва да осигурява устойчиво и прозрачно финансиране на тези обществени системи, без да поставя тяхното развитие в екзистенциална зависимост от насрещната рекламна публичност на хазартните оператори.



НАЦИОНАЛНА МРЕЖА
ЗА ДЕЦАТА

Настояваме също за **ефективно ограничаване на териториалната достъпност на хазартните обекти**, подобряване на защитата на уязвимите лица и осигуряване на специализирана подкрепа за децата и семействата, засегнати от проблемно хазартно поведение. Припомняме, че **11 149 граждани¹ вече са подкрепили петицията на Национална мрежа за децата и Асоциация „Родители“ за пълна и ефективна забрана на рекламата на хазарт**. Сред основните искания в нея са тъкмо преустановяването на всички форми на хазартна реклама, недопускането на търговски марки на хазартни оператори в наименованията на спортни и културни събития и въвеждането на ясни ограничения за рекламното оформление на хазартните обекти. Тези 11 148 подписа са ясен граждански призив законодателят да постави защитата на децата и обществения интерес над възможностите за търговско популяризиране на хазарта.

Ключово искане на НМД остава **държавната политика в областта на хазарта да се основава на цялостна оценка на обществените вреди**, включително последиците за здравето, детската бедност и семейната среда, а не единствено на фискалните приходи и икономическите интереси на организаторите. Призоваваме Министерството на финансите да отчете както изложените експертни предложения, така и ясно заявената гражданска позиция, и да ги отрази при последващата работа по законопроекта.

Национална мрежа за децата е обединение на над 130 граждански организации и активисти, които работят в полза на децата и семействата в България. За последната една година близо 10 000 професионалисти от организациите в Мрежата са подкрепили над 150 000 деца и 20 000 семейства.



С уважение,

Георги Богданов,
Изпълнителен директор
Национална мрежа за децата

¹ <https://www.peticiq.com/383332>